

Årsrapport 2020

Skien
kommunale
pensjonskasse

INNHold

3	Nøkkeltall
4	Pensjonskassens formål, organisasjon og ledelse
6	Samarbeidspartnere/tjenesteleveranser
6	Finansvirksomheten
9	Forsikringsvirksomheten
10	Forsikringsteknisk oppgjør
11	Resultatanalyse
12	Status og utsiktene fremover
14	Resultatregnskap 2020
16	Balanse 2020 – eiendeler
18	Balanse 2020 – egenkapital og forpliktelser
19	Kontantstrømanalyse 2020
20	Noter til årsregnskapet 2020
40	Aktuarerklæring
41	Revisors beretning

Nøkkeltall

Nøkkeltall (i 1 000 kr)	2020	2019	2018	2017	2016
Arb.giverpremie	189 673	253 594	211 179	186 883	202 490
Medlemspremie	29 516	28 517	27 283	26 133	25 049
Finansresultat	342 585	454 819	-32 531	324 621	189 987
Pensjonsytelser (netto)	120 137	113 359	104 516	96 114	92 242
Drifts/forvaltningskostnader	17 530	15 154	15 038	12 537	11 802
Egenkapital	401 792	364 064	310 594	302 009	259 610
Kursreguleringsfond	905 901	651 940	348 851	505 813	305 270
Premiereserve	3 263 056	3 400 475	3 174 201	2 998 978	2 838 219
Premiefond	319 432	54 993	65 613	56 394	31 054
Tilleggsavsetninger	178 740	191 118	186 118	155 428	155 428
Risikoutjevningfond	29 326	32 787	31 708	23 316	15 655
Administrasjonsreserve	69 706	72 778	67 775	64 147	60 822
Forholdstall	2020	2019	2018	2017	2016
Driftskostnader i % av					
• premieinntekter	8,0	5,4	6,3	5,9	5,2
• premiereserve	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4
Avkastning	2020	2019	2018	2017	2016
Bokført avkastning i %	1,76	3,29	3,76	2,98	3,60
Verdijustert avkastning i %	7,23	10,90	-0,86	8,62	5,60
Solvensmarginkapital	432 709	424 193	396 424	352 383	325 000
Solvensmarginkapital i %	291	293	295	278	273
Bufferkapitalutnyttelse:					
Solvenskapitalkrav i %*	177	173	70	80	86
Stresstest II i %**		Utgikk 2018	58	50	58
Medlemsbestand	2020	2019	2018	2017	2016
Alderspensionister	1 763	1 629	1 501	1 379	1 266
AFP og tidligpensjonister	188	160	149	157	148
Uførepensjonister	838	833	778	739	720
Ektefellepensjonister	234	228	222	221	205
Barnepensjonister	21	21	20	17	16
Sum pensjonister	3 044	2 871	2 670	2 513	2 355
Aktive medlemmer	4 219	4 159	4 106	4 049	3 968
Fratrådte med rettighet	1 758	1 683	1 619	1 525	1 425
Fratrådte uten rettighet***	6 868	6 611	6 286	5 940	5 655
Sum aktive og oppsatte	12 845	12 453	12 011	11 514	11 048
Totalt	15 889	15 324	14 681	14 027	13 403

* Finanstilsynet har fastsatt nye soliditetskrav for pensjonskasser gjeldende fra 1.1.2019

* Fra 1.1.2019 er stresstest I benevnt som solvenskapitalkrav og brøken snus, slik at måltallet skal være over 100% til enhver tid.

** Stresstest II som måltall for risikoeksponering utgikk fra 1.1.2019

*** Fratrådt uten rettigheter inneholder medlemmer med tjenestetid under 3 år og medlemmer med mindre enn et år i påslagsordningen alene (dersom medlemmet er født i 1963 eller senere).

Pensjonskassens formål, organisasjon og ledelse

Pensjonskassens formål er å yte pensjoner til medlemmer og deres etterlatte i henhold til pensjonskassens vedtekter og gjeldende Hovedtariffavtale.

Skien kommunale pensjonskasse (SKP) ble opprettet 30. mai 1938 av Skien kommune. SKP er en selvstendig juridisk enhet med eget styre og egen regnskapsføring. Pensjonskassens styre er øverste besluttsende organ.

Pensjonskassen er underlagt de samme lover og forskrifter som finans- og forsikringsbransjen. Pensjonskassen står under tilsyn av, og har konsesjon fra Finanstilsynet.

SKPs målsetting er å være den foretrukne pensjonsleverandør for Skien kommune samt foretak tilknyttet kommunen. Det vil i praksis si å være tilgjengelig og servicerettet for å kunne tilby profesjonell rådgivning og god informasjon til medlemmene og samtidig sikre at medlemmenes rettigheter blir ivarettatt i forhold til gjeldende regelverk.

Pensjonskassens videre hovedfokus er å levere konkurransedyktig forvaltning av pensjonskapitalen ved å oppnå tilfredsstillende risikojustert avkastning, og ved å opprettholde en dyktig og kostnadseffektiv administrasjon.

Pensjonskassens styre og administrasjon

Styret består av 6 medlemmer: 3 kvinner og 3 menn. Kommunedirektøren og pensjonistene har i tillegg hver sin observatør i styret. Styremedlemmene har personlige varamedlemmer. Styresammensetningen tilfredsstiller Ligestillingslovens krav om fordeling mellom kjønnene. Fire medlemmer er valgt av bystyret hvorav to er uavhengige, dvs. uten tilknytning til pensjonsordningen, og to er valgt av arbeidstakerorganisasjonene iht. HTA.

Styrets funksjonstid er fra juli 2020 til april 2024. Styreleder og nestleder er valgt for 4 år. I valgår skal sittende styre ifølge pensjonskassens vedtekter § 3-1 være i funksjon til pensjonskassens årsregnskap er avlagt. Styret har arbeidsgiveransvaret for de ansatte i pensjonskassens administrasjon.

Styret består av følgende personer:

Pensjonskassens styre 2020-2024

Fra sponsor (Skien bystyre)	
Tor Ragnar Sollid, AP (styreleder)	Jorunn Schmitz, AP (personlig varamedlem)
Jan Terje Olsen, H (nestleder)	Emilie Schäffer, H (personlig varamedlem)
Uavhengige (valgt inn av Skien bystyre)	
Vibeke Hein Bæra	Per Bjørn Sandøy (personlig varamedlem)
Lene M. Aas Thorstensen	Anders Aasen (personlig varamedlem)
Oppnevnt fra de ansattes organisasjoner i Skien kommune	
Elisabeth Timland, Fagforbundet	Laila Brattelid, Fagforbundet (personlig varamedlem)
Erik Kvam, NITO	Robert Ludvigsen, Utd forb (personlig varamedlem)
Tiltredende i styret med tale- og forslagsrett	
Einfrid Halvorsen	Pensjonistenes representant i styret
Dag Sagafos	Kommunedirektørens representant i styret

Det har i 2020 vært avholdt 8 styremøter. Revisor har deltatt på fire styremøter i 2020 og aktuar har deltatt på to styremøter i 2020.

Pensjonskassens administrasjon

Jarle Peder Helgason **adm. dir.**

Berit Myhra **nestleder/økonomiansvarlig**

Kaja Thorjussen **rådgiver**

Steinar Hauen **rådgiver**

Torunn Martinsen **rådgiver**

Elisabeth Glenna **rådgiver**

Pensjonskassens administrasjon har kontorer i Kverndalssenteret, Kongensgate 31, i 3. etasje, i Skien. Lokalene leies av Kontorbygg. Ved utløpet av 2020 hadde pensjonskassen 6 fast ansatte i hele stillinger. Sykefraværet i pensjonskassen har i 2020 vært ubetydelig. Det har ikke vært yrkesskader eller arbeidsrelatert sykdom. Styret oppfatter arbeidsmiljøet i pensjonskassen som godt.

Pensjonskassens virksomhet er av en slik art at det ikke forurensrer det ytre miljø.

SKP er medlem av arbeidsgiverorganisasjonen Samfunnsbedriftene og Pensjonskasseforeningen. Pensjonskasseforeningen arrangerer kurs og seminarer, avgir høringsuttalelser og har utstrakt samarbeid med ulike departement, Finanstilsynet, NHO, LO, FNH og forsikringsbransjen. Pensjonskasseforeningen er medlem av Pensjonsforum og European Federation for Retirement Provisions (EFRP).

Trygderetten er ankeinstans for vedtak som vedrører pensjon og samordning.

Samfunnsansvar

I forvaltningen av SKPs midler har styret valgt å følge de krav som til enhver tid er pålagt Statens pensjonsfond utland (SPU), herunder også FN Global Compact. Styret har fokus på klimavennlige og bærekraftige investeringer. Pensjonskassen har en regelmessig vurdering og oppfølging av SKPs kapitalforvalteres kriterier på dette området. Selskaper skal ekskluderes fra investeringsuniverset ved brudd på fastlagte kriterier.

Samarbeidspartnere/tjenesteleverandører

Atenti AS v/ Jørn Fjeldavlie er pensjonskassens regnskapsfører.

Revisjonsselskapet BDO AS er pensjonskassens revisor utnevnt av bystyret. Statsautorisert revisor Espen Åsulfsen er ansvarlig revisor og utfører funksjonen sammen med statautorisert revisor Thomas Svenkesen.

KLP Forsikringservice AS, v/ Linda Elisabeth Johansen leverer aktuarielle tjenester.

Grieg Investor AS v/ Christian S. Akselsen er finansiell rådgiver for SKPs kapitalforvaltning. Grieg Investor AS er en uavhengig investeringsrådgiver.

Pensjonskassen har avtale med Gabler AS om programutvikling (Gabler Kompas) og brukerstøtte for ajourhold av medlemsbestand og pensjonsberegning. Saksrevisjon er gjennomført av Gabler kvartalsvis i 2020.

Pensjonskassens rådgivende lege er Sverre Blaasvær.

Finansvirksomheten

Marked 2020

2020 er et år vi neppe kommer til å glemme. Til tross for alt det negative som følge av pandemien, ble avkastningen i finansmarkedene god. Etter et kraftig fall i mars, bunnet aksjemarkedene, og steg gradvis til nye toppnoteringer. Verdien av aksjene på Oslo Børs fondsindeks endte året opp 7 prosent, mens globale aksjer målt ved verdensindeksen i norske kroner steg 16 prosent. Amerikanske aksjer steg mest av de regionale markedene, opp 20 prosent. Avkastningen i rentemarkedet ble også god, godt hjulpet av et kraftig rentefall som ga store kursgevinster i obligasjonsfond med lav kredittrisiko.

Avkastning SKP 2020

SKP oppnådde et godt resultat med en verdijustert avkastning på 7,23 % i 2020. Bokført avkastning endte på 1,76 %. Avkastning fra investeringer i aksjer og verdistigning på obligasjoner og eiendom har bidratt til det gode resultatet. SKP oppnådde i 2020 en verdijustert meravkastning på 3,0 % sammenlignet med KLP. Meravkastningen utgjør ca. MNOK 130, som er en buffer som gir redusert behov for å innbetale mer egenkapital.

Porteføljens størrelse ved utgang 2020 er på MNOK 5 082.

Styret i SKP har vedtatt strategi for kapitalforvaltning som gjennomgås hvert år. Oversikt over plasseringer og avkastningen i de forskjellige aktivaklasser fremlegges i styremøtene.

SKP benytter porteføljeverktøyet Enigma i sin rapportering til styret. Kontroll av porteføljestørrelser som legges inn i rapporten har blitt fulgt ved hvert rapporteringstidspunkt.

Tabellen på neste side viser porteføljens aktiva-allokering pr. 31.12.20 og gir en oversikt over strategi, øvre og nedre grense, samt avkastning og markedsverdi.

Totalportefølje	Avkastning 2020			Markedsverdi	Allokering (i %)		
31.12.2020	Portefølje	Indeks	Diff	NOK 1000	Portefølje	Strategi	Min-Max
Totalportefølje	7,01	6,96	0,05	5 082 496			
Aksjer	11,66	8,12	3,54	1 911 606	37,6	35	30-40
Norske aksjer	10,02	4,57	5,45	684 050	35,8	35	20-50
Globale aksjer	12,46	10,01	2,45	1 227 556	64,2	65	50-80
Obligasjoner	4,27	5,16	-0,89	2 610 431	51,4	52	47-57
Norske obligasjoner	4,27	5,05	-0,78	1 033 450	39,6	40	0-50
Anleggsobligasjoner	4,15	4,15	0,00	148 013	5,7	0	0-20
Globale obligasjoner	4,32	5,22	-0,90	1 428 967	54,7	60	50-70
Eiendom	7,04	7,04	0,00	474 606	9,3	10	5-15
Pengemarked	0,93	0,62	0,31	81 963	1,6	3	0-8
Kontanter				3 887	0	0	

Nye investeringer ble foretatt i Union Core Real Estate Fund AS og i Arctic Norwegian Value Creation.

Porteføljen er godt diversifisert med plasseringer i norske og utenlandske aksjer, både i fond og enkeltaksjer. Videre er porteføljen fordelt mellom norske og utenlandske renter, og eiendom. Norsk renteportefølje er fordelt på 3 forvaltere – DnB Asset Management AS, Storebrand Asset Management AS og Alfred Berg.

Investeringer på eiendomssiden består ved utgang 2020 i hovedsak av andeler i Storebrand Eiendomsfond Norge KS, Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS, Union Core Real Estate Fund AS og noe lokal eiendom. Plasseringer i pengemarked er MNOK 82 på ordinær driftskonto.

Forskrift om pensjonsforetak (tidl. Kapitalforvaltningsforskriften) pålegger pensjonskassen å ha oversikt, helhetlig styring og god kontroll med de risikoer som oppstår ved selskapets kapitalforvaltning. Lov om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven 1.1.2016) gjør sentrale deler av lovgivningen på finansmarkedsområdet mer oversiktlig og inneholder bl.a. regler om konsesjon, organisatoriske regler, generelle virksomhetsregler, regler om sikringsordninger og soliditetssvikt og sanksjonsbestemmelser for banker, forsikringselskaper og andre finansforetak. For pensjonskasser vil det likevel fortsatt være bestemmelser i forsikringsvirksomhetsloven som er gjeldende.

Risiko

Pensjonskassens investeringer er i ulik grad eksponert for forskjellige typer risiko.

Rente- og kursrisiko er sannsynligheten for at endringer i rentenivået vil føre til redusert inntjening på grunn av redusert kurs på rentepapirer.

Kredittrisiko er risiko for endring av finansielle eiendelers verdi som følge av markedets syn på utsteders kredittverdighet. SKP har i sine avtaler med forvaltere rammer for maksimal eksponering mot enkeltutstedere.

Investeringer i utenlandsk valuta kan medføre reduserte inntekter ved at den norske kronen styrker seg mot utenlandske valutaer. Aksjeinvesteringer i utenlandsk valuta er i hovedsak valutasikret.

De ulike former for risiko som pensjonskassen er eksponert for er også beskrevet i note 11.

Pensjonskasser og livselskap har i tillegg til sitt langsiktige perspektiv også krav til årlig avkastning og må ha ansvarlig kapital som er tilstrekkelig til å møte kortsiktige svingninger i finansmarkedet. Ansvarlig kapital mot markedssvingninger er egenkapital samt tilleggsavsetninger, risikoutjevningfond og kursreserver. Pensjonskassens midler forvaltes som en fellesportefølje.

Pensjonskassens finansrådgiver utarbeider risikoanalyse for pensjonskassen ved faste intervaller. Analysen viser hvordan uvanlige markedsforhold, herunder rente- og valutakursendringer, samt utslag av forsikrings- og kredittrisiko vil påvirke kassens ansvarlige kapital. Risikoanalysen blir styrebehandlet og vedtakene protokollført.

Finanstilsynet fastsatte nye soliditetskrav for pensjonskasser gjeldende fra 1.1.2019. Det nye soliditetskravet innebærer at pensjonskassene må ha tilstrekkelig egenkapital til at det med høy grad av sikkerhet vil kunne dekke potensielt tap fra alle deler av virksomheten basert på utregnet solvenskapitalkrav. Fra 1.1.2019 benevnes tidligere stresstest I som solvenskapitalkrav og måltallet skal være over 100 % til enhver tid. SKP hadde 31.12.2020 en solvenskapitaldekning på 177 %.

Solvensmargin

Soliditetsberegning	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
Solvensmarginkapital (1000 kr.)	432 700	424 193	396 424
Solvensmarginkrav (1000 kr.)	148 691	144 555	134 558
Solvensmargininndekning	291 %	293 %	295 %

Solvensmarginkapital i prosent av solvensmarginkrav har gått fra 293 % til 291 %. Reduksjonen er minimal og pensjonskassen ligger veldig godt an i forhold til kravet. Ovenstående beregning gir uttrykk for en sterk soliditet i SKP og med evne til å ta betydelig risiko i kapitalforvaltningen. Kravet fra Finanstilsynet er en solvensmargininndekning på 100 %. Før SKP når dette nivået skal det iverksettes tiltak for å øke solvensmarginkapitalen.

Forsikringsvirksomheten

Pensjonsordningen

Den kollektive pensjonsordningen i Skien kommunale pensjonskasse sikrer tariffestet tjenestepensjon for de ansatte. Dette gjelder alders-, uføre- og etterlattepensjon, pensjonsytelser etter 85-årsregelen, AFP og betinget tjenestepensjon. Årskullene født før 1963 har rett til tidligpensjon og AFP mellom 62-67 år hvis betingelsene er oppfylt. Årskullene født fra 1963 har rett til betinget tjenestepensjon eller livsvarig AFP ved oppfylte betingelser. Pensjonene fra pensjonskassen samordnes med utbetalingene fra folketrygden når regelverket krever det. Ref. note 2 og 4. AFP-ordningen administreres av pensjonskassen for arbeidsgiver, som bærer alle kostnadene.

SKP er omfattet av overføringsavtalen, som sikrer at arbeidstakere som har vært medlem av flere offentlige tjenestepensjonsordninger får pensjon som om de hele tiden har vært medlem av en og samme pensjonsordning.

Ny pensjonsordning fra 1. januar 2020

Stortinget har vedtatt endringer i regelverket for offentlig tjenestepensjon. Pensjonsreformen innebærer overgang fra bruttoordning til påslagsordning for alle aktive medlemmer født etter 1962. Samtidig påvirker nye samordningsregler alle medlemmer født etter 1953 ved at samordningsfradraget (beregnet folketrygd) endres. Slike endringer anses som ikke forsikringsbare og medfører i dette tilfelle betydelige midler i form av redusert krav til premiereserve. Ikke alle sider ved den nye offentlige tjenestepensjonsordningen er ferdig forhandlet. Dette gjelder bl.a. forholdet til særaldersgrenser og AFP. Det er likevel besluttet å frigjøre bruttobeløpet som er beregnet til 294,4 mill kroner.

Det er imidlertid viktig å være klar over at resultatet av fremtidige forhandlinger på områdene nevnt her høyst sannsynlig medfører krav om økning av premiereserven for å dekke inn avtalte ytelser. Siden det samlet for kommunal sektor frigjøres store beløp kan det også komme krav om visse forsterkninger av pensjonsordningene.

Nye beregningsregler for offentlig tjenestepensjon, samordningsregler og overgangsregler, øker kompleksiteten for våre rådgivere og medlemmer. SKP fortsetter å investere i løsninger som skal veilede både arbeidsgivere og deres ansatte, slik at deres håndtering av pensjon blir så enkel som mulig. Gode systemer legger også grunnlaget for ytterligere effektivisering av egen drift.

Premieinntekter

Etter anbefaling fra pensjonskassens ansvarshavende aktuar, fastsetter styret den årlige premiesatsen i pensjonsordningen. Premien består av flere elementer. Ordinær årspremie inkludert medlemsinnskudd på 2 % ble for 2020 beregnet til 10,55 %. I tillegg kom «tilskudd til ikke forsikringsbare ytelser» på 1,41 %, rentegarantipremie på 0,23 % og reguleringspremie på 2,57 %. Samlet premie for 2020 ble 14,76 %.

Gjennomsnittlig premiegrunnlag i 2020 var 1 475 800 750.

Pensjonsutbetalinger

Utbetalte pensjoner utgjorde MNOK 120 i 2020 mot MNOK 113 i 2019. Det henvises forøvrig til note 4.

Antall pensjonister ved utgangen av 2020 er 3 044. Det henvises forøvrig til note 2.

Forsikringsteknisk oppgjør

KLP Forsikringservice AS ved ansvarshavende aktuar Linda Elisabeth Johansen, har foretatt forsikringsteknisk oppgjør pr. 31.12.2020. Ved oppgjøret beregnes i hovedsak pensjonskassens premiereserve. Premiereserven er definert som kontantverdien av pensjonskassens pensjonsforpliktelser og utgjør den største posten av pensjonskassens passivaside. Det forsikringstekniske oppgjøret inneholder i tillegg detaljert informasjon om medlemsbestanden i SKP. Det henvises forøvrig til note 17.

Det er innført nytt dødelighetsgrunnlag, K2021. For menn er dødeligheten redusert imens den for kvinner er uendret fra tidligere tariff, K2013. Nye dødelighetsforutsetninger og oppdaterte levealdersforutsetninger (delingstall/forholdstall) medfører en reserveøkning på 8,5 mill. kr. Uføretariffen (KFSU2015) er basert på uføreerfaringene i årene 2011-2013 i pensjonskasser med KLP FS som aktuar. For opptjening før 31.12.2011 er renten 3,0 % og for ny opptjening etter 1.1.2012 er den 2,0 %. Gjennomsnittlig grunnlagsrente 31.12.20 er 2,3 %. Denne grunnlagsrenten er målet pensjonskassen skal oppnå som bokført avkastning hvert år. Bokført avkastning i 2020 er 1,76 %.

Total premiereserve pr. 31.12.2020 er på MNOK 3 263 og årets avsetning opprettholder kravet om en 100 % dekningsgrad. Avsetningen til premiereserve i 2020 er beregnet til minus MNOK 137

Pensjonsgrunnlaget for aktive medlemmer var ved utgangen av 2020 på MNOK 1 463 opp fra MNOK 1 440 i 2019.

Antall uføre er i 2020 på 838 personer opp fra 833 i 2019.

SKP har en katastrofereassurans i O2 Broking ApS, som vil dekke utbetalinger i tilfelle uforutsette store hendelser vedr. uførhet og død.

Resultatanalyse

Resultatanalysen 2020 er utarbeidet av KLP FS v/pensjonskassens ansvarshavende aktuar og er besluttet disponert av styret på følgende måte:

Avkastningsresultat		i NOK
	Finansinntekter	316 106 821
-	til kursreguleringsfond	253 960 855
-	garantert rente premiereserve	74 186 783
-	garantert rente premiefond	996 526
=	Bokført avkastningsresultat	-13 037 343
-	avkastning premiefond utover garantert rente	-
-	avkastning risikoutjevningfond	547 534
=	Ufordelt avkastningsresultat	-13 584 877
Administrasjonsresultat		
	Samlet premie til administrasjon	18 240 740
-	herav administrasjonsreserve	1 582 114
-	faktiske omkostninger	16 160 908
=	Administrasjonsresultat	497 718
Risikoresultat		
	Risikoresultat	-3 800 888

Disponering av årets resultatelementer

Resultatelementer	Beløp	Disponeres til			
		Annen EK	Tilleggsavsetning	Premiefond	RUF*
Ufordelt avkastningsresultat (kollektivportefølje)	-13 584 877	-1 000 000	-12 584 877		
Administrasjonsresultat	497 718	497 718			
Risikoresultat	-3 800 888				-3 800 888

*risikoutjevningfond

Kontantstrøm

Pensjonsvirksomheten ga en positiv kontantstrøm på MNOK 156 som er MNOK 109 mindre enn året før. Finansvirksomheten ga en negativ kontantstrøm på MNOK 134 mot negativ MNOK 233 i 2019. Kontantbeholdningen var pr. 31.12.2020 MNOK 7.

Status og utsiktene fremover

«Nærhet og tilgjengelighet» er pensjonskassens uttalte visjon og vil være hovedfokus også i årene fremover. Pensjonskassen har en arbeidsmetode som legger opp til utstrakt rådgiving og samtaler med det enkelte medlem og fremtidig pensjonist. Rådgiving er pensjonskassens viktigste fortrinn når det gjelder å ivareta medlemmenes interesser.

Skien kommune arrangerer en årlig «seniordag» hvor pensjonskassen deltar. Dette er en viktig dag hvor fremtidige pensjonister får møte pensjonskassen og får et orienteringskurs.

Det nye regelverket som trådte i kraft fra 1.1.2019 rundt måling av bufferkapitalutnyttelsen, setter enda sterkere krav til årvåkenhet fra pensjonskassens styre og til våre leverandører av rådgiving og forvaltningstjenester. Pensjonskassen har i sin kapitalforvaltning og risikobilde allerede fra 2016 innrettet seg etter fremtidige, strengere kapitalkrav. I den sammenheng er det gjort avtale med sponsor, Skien kommune, om årlig egenkapital-tilskudd. Tilskuddet kan ses i sammenheng med at pensjonskassen i år med positivt avkastningsresultat (renteresultat) tilstreber overføring til premiefondet minst tilsvarende egenkapitalinnskuddet.

Det er regelmessig overvåkning av pensjonskassens risiko, strategi, soliditet og bufferkapital. Finanstilsynet har økt fokus på rapportering i form av stresstester og solvensberegninger i forhold til pensjonskassens portefølje og reserveavsetninger.

Styret holdes løpende orientert om utviklingen i SKP når det gjelder verdijustert avkastning, og kommunedirektøren er representert med observatør i pensjonskassens styremøter.

Årsrapporten fra pensjonskassen blir lagt tilgjengelig på SKPs nettside og fremlagt for bystyret.

I 2020 ble ny offentlig tjenstepensjon innført og gjelder alle offentlige ansatte som er født i 1963 og senere. Den første pensjonen som skal utbetales etter nye regler blir i 2021. Da ny offentlig tjenstepensjon gir ansatte større valgfrihet enn tidligere, vil dette innebære et økt behov for individuell rådgiving. SKP har her et særlig fortrinn på grunn av nærhet til sine medlemmer. Endringene medfører også et behov for systemtilpasninger for å kunne simulere ny offentlig pensjon. Simuleringsverktøy er lagt ut på SKP sin hjemmeside til bruk for alle medlemmer.

Pensjonskassen startet implementering av nye digitale løsninger i 2019 og har forsterket dette ytterligere i 2020. Digitale løsninger for kommunikasjon med medlemmene ble igangsatt i 2020. SKP arbeider med å ferdigstille en digital søknadsprosess for medlemmene, denne forventes implementert i 2021. Løsningen for digital søknadsprosess sørger for en effektiv og sporbar søknadsbehandling, og vil forenkle søknadsprosessen for medlemmene.

Bevisstgjøring av fordelene ved å ha egen pensjonskasse er enda viktigere i årene som kommer med tanke på de valgmuligheter som foreligger.

Styret og administrasjonen i pensjonskassen legger i sitt arbeid betydelig vekt på at Skien kommunale pensjonskasse skal være den fortrukne leverandør av pensjonstjenester til Skien kommune med tilhørende foretak også i årene fremover, slik SKP har vært siden 1938.

Fortsatt drift

Styret for pensjonskassen har ansvaret for at årsregnskapet og årsberetningen er avgitt i samsvar med lover og forskrifter. Pensjonskassens styre og administrasjon kjenner ikke til avvik fra de krav til informasjon som lovgivningen stiller. Styret og administrasjonen kjenner ikke til at pensjonskassen skal ha brutt lover eller offentlige påbud av betydning for virksomheten.

Man kjenner heller ikke til tvister eller søksmål som kan føre til vesentlige forpliktelser for pensjonskassen. Skien kommunale pensjonskasse har ikke registrert misligheter eller mistanke om slike i året som har gått. Man kjenner ikke til at det er inntruffet begivenheter etter utløpet av regnskapsåret som i vesentlig grad innvirker på årsregnskapet, forståelsen av pensjonskassens finansielle stilling eller resultatet av driften i regnskapsåret 2020.

Årsregnskapet gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen pr. 31.12.2020 og av resultatet for 2020. Årsregnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift.

Årsberetning og regnskap legges frem for Skien bystyre til orientering.

Styret i Skien kommunale pensjonskasse Skien, 24. mars 2021

Tor Ragnar Sollid **styreleder**

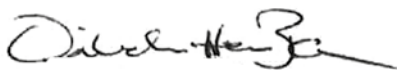
Jan Terje Olsen **nestleder**

Erik Kvam

Elisabeth Timland

Vibeke Hein Bæra

Lene M. Aas Thorstensen

Jarle Peder Helgason **adm.dir.**

Resultatregnskap 2020

TEKNISK REGNSKAP		Note	2020	2019
1.	Premieinntekter			
1.1	Forfalte premier	2,3	219 189 086	282 110 627
1.2	- Avgitt gjenforsikringspremie		(56 000)	(56 000)
	Sum premieinntekter for egen regning		219 133 086	282 054 627
2.	Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
2.2	Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler		45 536 482	60 447 011
2.3	Netto driftsinntekt fra eiendom	14,15	(1 043 029)	1 008 380
2.4	Verdiendring på investeringer	5,6,7,8,9,14	252 061 082	303 764 960
2.5	Realisert gevinst og tap på investeringer	21	19 552 286	50 156 476
	Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		316 106 821	415 376 827
5.	Pensjoner mv.			
5.1	Utbetalte pensjoner mv.	4	120 136 873	113 359 275
	Sum pensjoner mv		120 136 873	113 359 275
6.	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelser			
6.1	Endring i premiereserve	17	(137 418 770)	226 274 386
6.2	Endring i tilleggsavsetninger	26	(12 378 211)	5 000 000
6.3	Endring i kursreguleringsfond	16	253 960 855	303 088 341
6.4	Endring i premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	20	295 390 855	1 090 250
	Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelser		399 554 729	535 452 977
8.	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			
8.1	Overskudd på avkastningsresultatet	20,26		23 765 094
8.2	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	20,26		3 813 419
8.3	Annen tilordning av overskudd	26		763 175
	Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			28 341 688
9.	Forsikringsrelaterte driftskostnader			
9.1	Forvaltningskostnader	12	1 835 469	1 578 053
9.2	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	12,15	14 325 439	12 254 419
	Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		16 160 908	13 832 472
11.	Resultat av teknisk regnskap		(612 602)	6 445 041

IKKE-TEKNISK REGNSKAP		Note	2020	2019
12.	Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
12.2	Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler		3 814 253	5 739 744
12.3	Netto driftsinntekt fra eiendom	14,15	(87 367)	95 751
12.4	Verdiendring på investeringer	6,7,8,9,14	21 113 284	28 843 992
12.5	Realisert gevinst og tap på investeringer	21	1 637 750	4 762 607
	Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		26 477 920	39 442 093
14.	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
14.1	Forvaltningskostnader	12	153 744	149 844
14.2	Andre kostnader	12,13,15	1 215 140	1 171 220
	Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		1 368 883	1 321 064
15.	Resultat av ikke-teknisk regnskap		25 109 037	38 121 029
16.	Resultat før skattekostnad		24 496 434	44 566 070
17.	Skattekostnad	27	(227 861)	(17 839)
18.	Resultat før andre resultatkomponenter		24 268 573	44 548 231
20.	TOTALRESULTAT	26	24 268 573	44 548 231
	Overført til/fra annen egenkapital	19,26	24 268 573	44 548 231
	Sum disponert		24 268 573	44 548 231

Balanse 2020 – Eiendeler

EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN		Note	31.12.2020	31.12.2019
1.	Immaterielle eiendeler			
1.2	Lisenser og programvare	13	88 625	88 625
	Sum immaterielle eiendeler		88 625	88 625
2.	Investeringer			
2.1.1	Investeringseiendommer	14	2 288 681	2 226 525
2.3.2	Utlån og fordringer	5,15,23	12 034 413	10 073 844
2.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	6, 7	189 283 827	165 979 816
2.4.2	Rentebærende verdipapirer	9	197 512 815	187 464 110
2.4.4	Finansielle derivater	8	402 559	0
2.4.5	Andre finansielle eiendeler	28	0	215 699
	Sum investeringer		401 522 295	365 959 994
3.	Fordringer			
3.1	Fordringer knyttet til premieinntekter	25	1 596 768	1 998 609
3.2	Andre fordringer	25	459 083	342 412
	Sum fordringer		2 055 851	2 341 021
4.	Andre eiendeler			
4.1	Anlegg og utstyr	13	205 259	220 463
4.2	Kasse, bank		6 953 354	5 625 152
	Sum andre eiendeler		7 158 613	5 845 615
SUM EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			410 825 384	374 235 254

EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJEN		Note	31.12.2019	31.12.2018
6.	Investeringer i kollektivporteføljen			
6.1	Bygninger og andre faste eiendommer			
6.1.1	Investeringseiendommer	14	26 181 319	25 805 475
6.3	Finansielle eiendeler som måles til ammortisert kost			
6.3.2	Utlån og fordringer	5,15,23	137 667 404	116 756 061
6.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
6.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	6, 7	2 165 308 232	1 923 709 571
6.4.2	Rentebærende verdipapirer	9	2 259 443 565	2 172 713 001
6.4.3	Utlån og fordringer	25	23 517 867	27 132 478
6.4.4	Finansielle derivater	8	4 605 065	0
6.4.5	Andre finansielle eiendeler		79 731 504	65 195 626
Sum investeringer i kollektivporteføljen			4 696 454 956	4 331 312 211
SUM EIENDELER I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN			4 696 454 956	4 331 312 211
SUM EIENDELER			5 107 280 340	4 705 547 465

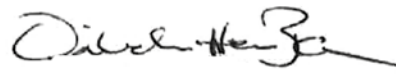
Balanse 2020 – Egenkapital og forpliktelser

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		Note	31.12.2020	31.12.2019
10.	Innskutt egenkapital			
10.1	Selskapskapital	19	191 000 000	181 000 000
	Sum innskutt egenkapital		191 000 000	181 000 000
11.	Opptjent egenkapital			
11.1	Risikoutjevningfond	19	23 316 975	23 316 975
11.1.1	Risikoutjevningfond 11.18	19	6 009 467	9 469 487
11.2	Annen opptjent egenkapital	19	210 792 632	183 064 039
	Sum opptjent egenkapital		240 119 075	215 850 502
13.	Forsikringsforpliktelser - kontraktfastsatte forpliktelser			
13.1	Premiereserve mv.	17,18	3 263 056 240	3 400 475 010
13.2	Tilleggsavsetninger		178 739 734	191 117 945
13.3	Kursreguleringsfond	16	905 900 669	651 939 814
13.4	Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	20	319 431 871	54 992 980
	Sum forsikringsforpliktelser - kontraktfastsatte forpliktelser		4 667 128 514	4 298 525 749
15.	Avsetninger for forpliktelser			
15.1	Pensjonsforpliktelser og lignende	28	146 753	0
	Sum avsetninger for forpliktelser		146 753	0
16.	Forpliktelser			
16.1	Finansielle derivater	8	0	339 420
16.3	Andre forpliktelser	24	8 885 998	9 831 795
	Sum forpliktelser		8 885 998	10 171 215
	SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		5 107 280 340	4 705 547 465

Styret i Skien kommunale pensjonskasse
Skien, 24 mars 2021

Tor Ragnar Sollid **styreleder**

Jan Terje Olsen **nestleder**

Vibeke Hein Bæra

Elisabeth Timland

Erik Kvam

Lene M. Aas Thorstensen

Jarle Peder Helgason **adm.dir.**

Kontantstrømanalyse 2020

	Selskapsportefølje	Kundeportefølje	Samlet
Kontantstrøm fra driften:			
Premieinntekter		219 133 086	219 133 086
Renteinntekter/gevinster	3 726 886	44 493 453	48 220 339
Utbetalte pensjoner		(120 136 873)	(120 136 873)
Realisert gevinst og tap på investeringer	1 637 750	19 552 286	21 190 036
Andre driftskostnader	(1 368 883)	(16 160 908)	(17 529 791)
Endring fordringer og gjeld	431 923	4 560 408	4 992 330
A Kontantstrøm fra drift	4 427 675	151 441 452	155 869 127
Kontantstrøm fra kjøp/salg av verdipapirer og driftsmidler:			
Investeringseiendommer og andre driftsmidler			
Finansielle eiendeler som måles til ammortisert kost:			
Investering som holdes til forfall			
Utlån og fordringer	(1 793 615)	(20 518 020)	(22 311 635)
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi:			
Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	(5 786 196)	(66 191 066)	(71 977 262)
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	(1 644 000)	(18 806 505)	(20 450 505)
Finansielle derivater	(342 912)	(3 922 733)	(4 265 645)
Andre finansielle eiendeler		(14 535 878)	(14 535 878)
B Kontantstrøm fra investeringer	(9 566 723)	(123 974 202)	(133 540 925)
Kontantstrøm egenkapital mv.			
Premiefond brukt til premie			-31 000 000
Innbetalt egenkapital			10 000 000
C Kontantstrøm egenkapital			-21 000 000
Netto likviditetsendring (A+B+C)			1 328 202
Likviditetsbeholdning 01.01.			5 625 152
Likviditetsbeholdning 31.12.			6 953 354

Noter til årsregnskapet 2020

Note 1 Regnskapsprinsipper

Regnskapet er satt opp i henhold til forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak av 20.12.2011 gjeldende fra 01.01.2011 og balansepostene er vurdert i samsvar med forskriftens bestemmelser.

Bruk av estimat i utarbeidelsen av årsregnskapet

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysninger om potensielle forpliktelser. Dette gjelder særlig avskrivninger på varige driftsmidler. Fremtidige hendelser kan medføre at estimater endrer seg. Estimater og de underliggende forutsetningene vurderes løpende. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringene oppstår. Hvis endringene også gjelder fremtidige perioder fordeles effekten over inneværende og fremtidige perioder.

Utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Prinsipper for inntektsføring

Inntekt regnskapsføres når det er sannsynlig at transaksjoner vil generere fremtidige økonomiske fordeler som vil tilflyte pensjonskassen og beløpets størrelse kan estimeres pålitelig. Leieinntekter fra investeringseiendommer (etter fradrag for totale kostnader knyttet til incentiver til leietakere) inntektsføres lineært over leieperioden.

Renteinntekter inntektsføres basert på effektiv rente-metode etter hvert som de opptjenes.

Utbytte inntektsføres når aksjonærenes rettighet til å motta utbytte er fastsatt av generalforsamlingen.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler unntatt investeringseiendommer, måles til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Når eiendeler selges eller avhendes, blir balanseført verdi fratrukket og eventuelt tap eller gevinst resultatføres.

Avskrivning er beregnet ved bruk av lineær metode over følgende brukstid: Utstyr og inventar 5-10 år. Avskrivningsperiode og -metode vurderes årlig.

Investerings eiendom

Investerings eiendom består av eiendom (tomt og bygninger) som benyttes for å opptjene leieinntekter, for verdistigning på kapital eller begge deler. Investerings eiendommer regnskapsføres til virkelig verdi. Virkelig verdi tilsvarer antatte markedsverdier, uten fradrag for transaksjonsutgifter ved et eventuelt salg. Endringer i virkelig verdi resultatføres i den perioden det oppstår.

Det foretas en årlig vurdering av virkelig verdi basert på en takst foretatt av en uavhengig takstmann/foretak som er kvalifisert og har utstrakt erfaring med området og typen eiendommer som verdsettes. Verdsettelsen er utarbeidet ved å neddiskontere summen av netto årlige leieinntekter med et avkastningskrav som reflekterer risiko i netto kontantstrømmer direkte mot egenkapital ved gevinst. Ved senere avhending av eiendommen overføres gevinsten til opptjent egenkapital. Tap som oppstår ved en slik omklassifisering resultatføres umiddelbart.

Finansielle eiendeler

I overensstemmelse med IAS 39, Finansielle eiendeler: Inntektsføring og måling, klassifiseres finansielle eiendeler innenfor virkeområdet til IAS 39 i følgende kategorier: virkelig verdi med verdiendringer over resultat, holde til forfall, utlån og fordringer, tilgjengelig for salg og andre forpliktelser.

Finansielle eiendeler som holdes i første rekke med formål om å selge eller kjøpe tilbake på kort sikt, finansielle eiendeler som inngår i en portefølje av identifiserte eiendeler som er styrt sammen og hvor det beviselig er spor av kortsiktig gevinstrealisering, eller derivater som ikke er utpekt som sikringseiendeler er klassifisert som holdt for handelsformål. Disse eiendeler inngår i eiendeler regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet, sammen med finansielle eiendeler som kvalifiserer for, og er utpekt som, kategorien finansielle eiendeler regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer mot resultatet.

Finansielle eiendeler med faste eller definerbare kontantstrømmer og bestemt innløsningsdato hvor pensjonskassen har intensjon om og evne til å holde investeringen til forfall, er klassifisert som investeringer holdt til forfall, med unntak av de instrumentene som virksomheten utpeker som til virkelig verdi med verdiendringer mot resultatet eller tilgjengelig for salg, eller som møter kriteriene for å inngå i kategorien utlån og fordringer.

Finansielle eiendeler med faste eller definerbare kontantstrømmer som ikke er notert i et aktivt marked er klassifisert som utlån og fordringer, med unntak av eiendeler som pensjonskassen har utpekt som til virkelig verdi med verdiendringer mot resultatet eller som tilgjengelig for salg.

Alle andre finansielle eiendeler er klassifisert som tilgjengelig for salg.

Investeringer holdt til forfall, lån og fordringer og andre forpliktelser regnskapsføres til amortisert kost. Finansielle eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg og holdt for handelsformål er regnskapsført til virkelig verdi, som observert i markedet på balansedagen, uten fradrag for kostnader knyttet til salg.

Inntekter og kostnader knyttet til finansielle eiendeler inneholder både realiserte og urealiserte verdiendringer. Netto inntekter fra investeringer fordeles mellom kollektivporteføljen og selskapsporteføljen i forhold til porteføljefordeling. Økning/reduksjon i urealiserte kursgevinster på verdier knyttet til investeringer i kollektivporteføljen avsettes til / inntektsføres fra kursreguleringsfond. Kursreguleringsfondets balanseførte verdi tilsvarer urealisert gevinst på finansielle eiendeler tilknyttet kollektivporteføljen.

Pensjonskassen har utarbeidet en kapitalforvaltningsstrategi i samsvar med kravene i kapitalforvaltningsforskriften. Porteføljen av verdipapirer forvaltes i samsvar med denne strategien og rapportering skjer til virkelig verdi gjennom rapportering av verdijustert avkastning. Videre rapporteres jevnlig porteføljens utvikling målt mot bufferkapital. Internt skjer den løpende oppfølging av verdipapirplasseringer basert på utvikling i virkelig verdi og det er her et nært samarbeid mellom ledelsen og styret. I regnskapsføringen av finansielle eiendeler er det dermed lagt til grunn at vilkårene for anvendelse av virkelig verdi opsjonen iht IAS 39 er tilstede. Investeringene er i tråd med forskriften klassifisert i hovedgruppene holdt til forfall og holdt for omsetning.

Derivater som ikke er sikringseiendeler

Finansielle derivater som ikke er regnskapsført som sikringseiendeler vurderes til virkelig verdi. Endringer i virkelig verdi resultatføres løpende.

Et innebygd derivat separeres fra vertskontrakten og regnskapsføres som et derivat hvis og bare hvis alle følgende forutsetninger er oppfylt:

- > De økonomiske kjennetegnene og den økonomiske risikoen ved det innbygde derivatet ikke er nært relatert til de økonomiske kjennetegnene og den økonomiske risikoen til vertskontrakten.
- > Et separat instrument med de samme betingelser som det innebygde derivatet ville tilfredsstilt definisjonen av et derivat.
- > Det kombinerte instrumentet (hovedkontrakt og innebygd derivat) ikke blir målt til virkelig verdi med endringer i verdien innregnet i resultatet.

Nedskrivning av finansielle eiendeler

For finansielle eiendeler som ikke er regnskapsført til virkelig verdi vurderes det om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall har påløpt, reduseres eiendelens balanseførte verdi. Tapsbeløpet innregnes i resultatet.

Kursreguleringsfond

Merverdier i kollektivporteføljen tilsvarer avsetning til kursreguleringsfond, mens merverdier i selskapsporteføljen ikke skaper grunnlag for kursreguleringsfond. Ved negative kursreserver blir disse resultatført i begge porteføljer i samme forhold som det øvrige resultatet.

Forsikringsytelser og forsikringstilfeller

Forsikringsytelser kostnadsføres med forfalte beløp. Ved dødsfall avsettes fulle premiereserver for de eventuelle nye barne- og ektefellepensjoner. Ved uførehendelser avsettes det etter karenperiodens utløp fulle premiereserver for å dekke uførepensjon og premiefritak for alderspensjon, ektefelle- og barnepensjoner.

Forsikringstekniske avsetninger

De forsikringstekniske avsetningene består av premiereserve, premiefond, tilleggsavsetning, kursreguleringsfond og risikoutjevningfond. Fra 2008 inngår risikoutjevningfondet som en del av opptjent egenkapital. Premiereserven er en lineær reserve og utgjør kontantverdien av totale påløpte pensjonsforpliktelser. Premiereserven er beregnet med en grunnlagsrente på 2,3 %. Premiefondet kan benyttes til dekning av fremtidig premie. Tilleggsavsetninger skal dekke fremtidig negativt finansresultat og visse typer endringer i det aktuarielle grunnlag.

Pensjonskasser skattlegges etter samme regelverk som gjensidige livforsikringsselskaper. Pensjonskassens finansieringsmodell innebærer at utsatt skattefordel ikke oppfyller kravet til balanseføring etter god regnskapsskikk.

Pensjonskassen ilegges 0,15 % formuesskatt av ligningsmessig netto formue.

Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter inkluderer kontanter i kasse og bankbeholdning. Kontantekvivalenter er kortsiktig likvide investeringer som omgående kan konverteres til kontanter med et kjent beløp, og med maksimal løpetid på 3 måneder. I kontantstrømoppstillingen er kassakreditt fratrukket beholdningen av kontanter og kontantekvivalenter.

Inndeling av forvaltningskapitalen

Pensjonskassens forvaltningskapital er delt inn i en kollektivportefølje (kundeportefølje) og en selskapsportefølje. Kollektivporteføljen består av eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetninger som skal dekke de kontraktsfastsatte forpliktelser.

Pensjonskassen har valgt en samlet kapitalforvaltning, slik at fordeling av resultat- og balanseposter til kollektiv- og selskapsportefølje er gjennomført etter hvor stor del av aktiva den respektive portefølje "eier".

Finansiell risiko

Pensjonskassens systemer for styring og kontroll er tilpasset de lovmessige krav for å sikre en forsvarlig kapitalforvaltning. Det gjennomføres risikoanalyser basert på Kredittilsynets stresstest for livforsikringsselskaper og pensjonskasser hvor det tas hensyn til de ulike risikoelementer som markedsrisiko, likviditetsrisiko og kredittrisiko.

Note 2 Opplysninger om pensjonordningen

Pensjonsordningen er ytelsesbasert og fra 1.1.20 er det påslagsordning for alle født fra 1963 eller senere. Pensjonskassens midler forvaltes i en felles portefølje. I tillegg til Skien kommune omfattes følgende foretak av pensjonskassen:

- > Skien kommunes folkevalgte
- > Rødmyr miljøsentre
- > Skien Fritidspark
- > Skien kirkelige fellelråd
- > Ibsenhuset AS
- > Krisesenteret
- > Skien kommunale pensjonskasse
- > Kontorbygg A/S
- > Renovasjon i Grenland RIG
- > Bjorstaddalen Næring AS
- > Gulset og Skotfoss Sokn
- > Bjorstaddalen Husholdning AS

I tillegg til alderspensjon omfatter pensjonsytelsene uførepensjon, ektefellepensjon og pensjon til barn som har mistet en eller begge foreldre. Ordningen med AFP fra 62 år til 65 år er ikke en del av tjenestepensjonsordningen, men administreres av pensjonskassen for arbeidsgiver.

Ved utgang 2020 fordeler medlemsbestanden seg som følger:

	2020	2019
Alderspensjoner	1763	1629
AFP/tidlig pensjon	188	160
Ektefellepensjon	234	228
Barnepensjon	21	21
Uførepensjon	838	833
Aktive	4219	4159
Fratrådt med rettighet	1758	1683
Fratrådt uten rettighet (personer med tjenestetid under 3 år og medlemmer med mindre enn et år i påslagsordningen alene dersom disse er født i 1963 eller senere)	6868	6611

Note 3 Premieinntekter m.v.

Gjennomsnittlig premiegrunnlag i 2020 var 1 475 800 750 mot 1 425 851 700 i 2019

	% PGRL	2020	% PGRL	2019
Premie - arbeidsgiver - risikopremie (arb.giv.premie)	8,55 %	127 484 801	7,95 %	114 774 392
Premie - arbeidsgiver - risikopremie (reguleringspremie)	2,57 %	38 000 000	8,31 %	118 500 000
Premie - arbeidsgiver - ikke forsikringsbare ytelser	1,41 %	20 838 570	1,21 %	17 200 000
Premie - arbeidstaker - medlemsinnskudd	2,00 %	29 516 015	2,00 %	28 517 034
Premie - arbeidstaker - rentegarantipremie	0,23 %	3 349 700	0,22 %	3 119 200
Sum premieinntekter	14,76 %	219 189 086	19,69 %	282 110 627

Note 4 Forsikringsytelser

Forsikringsytelser omfatter direkte utbetalte pensjoner og refusjonspensjoner ihht overføringsavtalen.

	2020	2019
Alderspensjon	123 905 102	112 747 916
Uførepensjon	31 483 338	31 467 077
Etterlattepensjon	9 641 138	9 415 143
Barnpensjon	447 830	479 796
Sum utbetalte pensjoner	165 477 408	154 109 932
Mottatte refusjoner	-45 340 535	-40 750 657
Netto pensjonsutbetalinger	120 136 873	113 359 275

Note 5 Eiendomsobligasjoner

	Verdi	Påløpt rente
Pareto Eiendoms kreditt	100 761 438	1 217 259
Pareto Obligasjonsfelleskap Eiendom	46 503 292	-404 991
Sum eiendomsobligasjoner	147 264 730	812 268

Andelene føres i regnskapet til amortisert kost.

Andel selskapsportefølje	11 838 497	65 298
Andel kollektivportefølje	135 426 233	746 970
Sum aksjer	147 264 730	812 268

Note 6 Oversikt over aksjer og eiendomsfond målt til markedsverdi

	Antall	Kostpris	Virkelig verdi 31.12.2020	Urealiserte gev./tap
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	167 086 051,00	176 412 886	218 272 863	41 859 976
Aberdeen Eiendomsfond Norge	194,33	125 041 474	136 172 365	11 130 892
Union (Inkl. hovedmann)	68 661 218,00	77 384 615	78 245 440	860 825
Landmannsgården AS	7 465,00	6 151 452	5 290 372	-861 080
Kjørbekk Eiendom AS	2 165 653,00	2 245 227	4 717 122	2 471 895
Sum aksjer		387 235 654	442 698 162	55 462 508
Andel selskapsportefølje		31 129 573	35 588 161	4 458 588
Andel kollektivportefølje		356 106 081	407 110 001	51 003 920
Sum aksjer		387 235 654	442 698 162	55 462 508

Note 7 Oversikt over aksjer, aksjefond og grunnfondsbevis som holdes for omsetning

Navn	Antall	Kostpris	Virkelig verdi	Urealiserte gev./tap
Aker ASA	3 600	1 678 895	2 016 000	337 105
Aker BP ASA	38 887	5 385 329	8 407 369	3 022 040
Arcus ASA	37 700	1 621 100	1 621 100	
Atea ASA	37 487	2 209 156	4 543 424	2 334 268
Austevoll Seafood ASA	36 000	1 558 250	3 157 200	1 598 950
Bakkafrost P/F	3 200	1 695 849	1 960 000	264 151
DnB ASA	141 023	17 360 036	23 691 864	6 331 828
Entra ASA	56 759	4 187 487	10 968 416	6 780 929
Equinor ASA	56 759	9 819 449	8 227 217	-1 592 232
Gjensidige Forsikring ASA	42 471	5 817 629	8 128 949	2 311 320
Kongsberg Gruppen ASA	59 370	6 004 770	10 460 994	4 456 224
Lerøy Seafood Group ASA	104 300	3 011 775	6 316 408	3 304 633
Link Mobility Group Holding	34 500	1 621 500	1 602 870	-18 630
Mowi ASA	81 670	9 365 567	15 598 970	6 233 403
Nordic Semiconductor ASA	72 800	3 266 784	10 046 400	6 779 616
Norsk Hydro ASA	267 000	12 769 195	10 642 620	-2 126 575
Northern Drilling Ltd T.Rett	17 577	594 452	233 774	-360 678
Orkla ASA	138 600	11 219 132	12 058 200	839 068
SalMar ASA	1 300	525 847	654 680	128 833
Scatec Solar ASA	17 800	2 547 592	6 076 920	3 529 328
SpareBank 1 SMN (grunnfondsbevis)	71 858	3 489 337	7 013 341	3 524 004
SpareBank 1 SR-Bank ASA	82 786	4 243 518	7 533 526	3 290 008
SpareBank 1 Østlandet	37 079	2 943 466	3 626 326	682 860
Storebrand ASA Ord.	141 900	9 743 043	9 109 980	-633 063
Subsea 7 S.A. (NOK)	41 234	3 238 593	3 621 995	383 402
Telenor ASA	138 086	19 632 939	20 146 747	513 808
Tomra Systems ASA	22 400	2 043 314	9 466 240	7 422 926
Treasure ASA	81 183	1 543 321	1 501 886	-41 435
Veidekke ASA	59 500	4 400 897	6 592 600	2 191 703
Wallenius Wilhelmsen ASA	85 430	1 926 868	1 981 976	55 108
Yara International ASA (NO)	21 622	6 957 615	7 697 432	739 817
Sum aksjer		162 422 706	224 705 425	62 282 719

Navn	Antall	Kostpris	Virkelig verdi	Urealiserte gev./tap
Alfred Berg Gambak C	6 641,27	153 818 760	276 828 366	123 009 606
Arctic Norwegian Value Creation D	24 906,60	33 000 000	38 088 418	5 088 418
KLP AksjeNorge Indeks	48 044,79	133 465 990	144 716 495	11 250 505
Sum aksjefond norske		320 284 751	459 633 279	139 348 528
BG Worldwide Global Alpha Choice Fund	1 108 228,34	153 368 324	450 767 998	297 399 674
Nordea Stabile Aksjer Global	99 737,83	208 157 105	289 406 048	81 248 943
Ardevora Global Long-only Equity Fund	59 427 255,30	110 539 545	177 336 098	66 796 552
KLP Aksje Global Indeks II	40 780,62	97 501 121	123 439 225	25 938 104
Quoniam Global Equities MinRisk All Countries	146 005,67	147 036 998	186 606 922	39 569 924
Sum aksjefond utland		716 603 094	1 227 556 291	510 953 197
Sum aksjefond		1 036 887 844	1 687 189 570	650 301 725
Sum aksjer og aksjefond holdt for omsetning		1 199 310 550	1 911 894 994	712 584 444
Andel selskapsportefølje		96 411 644	153 695 753	57 284 110
Andel kollektivportefølje		1 102 898 907	1 758 199 241	655 300 334
Sum aksjer og aksjefond		1 199 310 550	1 911 894 994	712 584 444

Porteføljens risikoprofil er forsøkt redusert ved diversifisering, fondene har forskjellig forvaltningsstrategi og porteføljen er godt spredt. Pensjonskassens mål er å diversifisere bort bedriftsspesifikk risiko, slik at man kun er utsatt for markedsrisiko. Det er i hovedsak børsnoterte papirer i porteføljen. Plassering i enkeltfond i aksje- eller rentefond skal ikke overstige 15 % av totalporteføljen. Enkeltfond eller enkeltbygg skal ikke ha verdi over 10 % av totalkapitalen. Porteføljen med norske aksjer (diskresjonær portefølje) forvaltes av Danske Invest AM og i fond av Alfred Berg, Arctic og KLP. Utenlandske aksjefond forvaltes av KLP fondsforvaltning, Baillie Gifford & co, Nordea Asset Management, Ardevora og av Quoniam.

Note 8 Derivater som holdes for omsetning

Type	Balanseført verdi	Urealisert verdi	Påløpte renter
Renteswapper	5 007 624	3 513 342	1 494 282
Andel selskapsportefølje	402 559	282 435	120 124
Andel kollektivportefølje	4 605 065	3 230 907	1 374 158
	5 007 624	3 513 342	1 494 282

I SKP sin kapitalforvaltning benyttes derivater i begrenset grad, og bruken er kun knyttet til obligasjonsporteføljen i sikringsøyemed, innenfor gitte rammer. Renteswapper er lineære produkter som benyttes for å regulere rentefølsomheten i renteporteføljene.

Bruken av derivater på denne måten risikobegrenses av det durasjonsmålet som er avtalefestet for hele renteporteføljen.

Note 9 Oversikt over obligasjoner og andre verdipapirer til fast avkastning som holdes for omsetning

	Kostpris	Urealisert verdi	Virkelig verdi
Sum obligasjoner og sertifikater norske	1 233 039 927	61 893 753	1 294 933 680
Sum påløpt rente norske		4 168 827	4 168 827
Sum obligasjonsfond utenlandske	1 012 341 936	145 504 671	1 157 846 608
Sum påløpt rente utenlandske		7 267	7 267
	2 245 381 863	211 574 518	2 456 956 381
Andel selskapsportefølje	180 504 504	17 008 311	197 512 815
Andel kollektivportefølje	2 064 877 359	194 566 206	2 259 443 566
Sum obligasjoner	2 245 381 863	211 574 518	2 456 956 381

Det er i hovedsak børsnoterte papirer i porteføljen. Risikonivå på porteføljen er forsøkt redusert ved å få til en veldiverifisert portefølje slik at man kun er utsatt for markedsrisiko.

Den norske obligasjonsporteføljen består av et fond, Alfred Berg Nordic Investment Grade, som ga en avkastning på 2,4 %. Resten av den norske porteføljen forvaltes med en obligasjonsportefølje hos både Storebrand og DnB Asset Management. Porteføljen hos Storebrand Asset Management har en rentefølsomhet på 2,4 % og en avkastning i 2020 på 5,74 %. Porteføljen hos DnB Asset Management har en rentefølsomhet på 2,5 % og en avkastning i 2020 på 4,74 %.

Investeringen i utenlandske obligasjoner er gjort i følgende fond:

- > Mercer short Duration Global fund 1 - Robeco
- > Mercer short Duration Global fund 2 - Pimco
- > Payden Global Bond Fund
- > Storebrand Global Obligasjon Hdg

Note 10 Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi

Verdier i NOK	Balanseført verdi per 31.12.2020	Nivå		
		Nivå 1 Børsnoterte priser	Nivå 2 Observerbar input	Nivå 3 Ikke-observerbar input
Fin. eiend. til virkelig verdi over resultatet				
Obligasjoner og andre verdipapirer	2 453 164 743		2 453 164 744	
Aksjer og andeler	2 383 063 157	224 705 425	1 687 189 569	471 168 163
Derivater	5 007 624		5 007 624	
Andre finansielle eiendeler, utlån og fordringer	147 954 322			148 013 517
Totalt	4 989 189 846	224 705 425	4 145 361 937	619 181 680
Andel selskapsportefølje	396 281 292			
Andel kollektivportefølje	4 592 908 553			
	4 989 189 846			

Finansielle instrumenter og eiendommer til virkelig verdi - Nivå 3

NOK mill.	Aksjer	Andeler	Andre finansielle eiendeler	Sum
Balanse 1.1.20	38 039 494	401 510 977	121 509 660	561 060 131
Netto gevinster/tap	438 000	2 182 798		2 620 798
Tilgang	-	28 996 890	26 503 861	55 500 750
Avgang	-	-		-
Overf.fra/til ikke observerbare til/fra observerbare	-	-		-
Omregningsdifferanse utenlandsk valuta				-
Annet				-
Balanse 31.12.20	38 477 494	432 690 665	148 013 520	619 181 679

Note 11 Finansiell risiko

Finansiell risiko

SKP har valgt en forvaltningsstrategi med forholdsvis moderat risiko. Med risiko menes i denne sammenheng sannsynligheten for svingninger i våre aktivas verdi. For å sikre en høyest mulig avkastning i forhold til det valgte risikonivå, har pensjonskassen bygget opp en forvaltningsportefølje som består av obligasjoner, aksjer, eiendom, utlån mot pant i fast eiendom og bankinnskudd.

De ulike aktiva er i varierende grad utsatt for finansiell risiko. Kredittrisiko, renterisiko, valutarisiko og likviditetsrisiko er de fire hovedformene for finansiell risiko disse plasseringene er utsatt for. Pensjonskassens styre har løpende vurdering av disse risikoer og fastsetter retningslinjer for hvordan det skal håndteres.

Kredittrisiko

Med kredittrisiko menes risiko for at en utsteder av et verdipapir eller en lånekunde ikke er i stand til å oppfylle sine forpliktelser.

For å holde kredittrisikoen innenfor akseptable rammer, har styret forhåndsgodkjent forvalternes kredittvurderingssystem og rammer for maksimale engasjementer. SKP benytter i sin kapitalforvaltning derivater i begrenset grad og bruken er kun knyttet til obligasjonsporteføljen i sikringsøyemed, innenfor gitte rammer.

Renterisiko

Renterisiko er risiko for verdiendring av rentebærende instrumenter, som obligasjoner og pengemarkedsplasseringer, som følge av endringer i det generelle rentemarkedet.

Pensjonskassens forvaltere anvender renterelaterte derivater, som for eksempel renteswapper, for å styre markedsrisikoen knyttet til obligasjonsporteføljen. Bruk av derivater skal ikke øke den totale eksponeringen i de underliggende aktiva og derivater brukt på denne måten risikobegrenses av det durasjonsmålet som er avtalefestet for hele renteporteføljen.

Valutarisiko

Valutarisiko er risiko for verdiendringer som følge av svingninger i valutakursene. SKP har i hovedsak valutasikret sine utenlandsplasseringer.

Likviditetsrisiko

SKP skal til enhver tid holde likviditetsreserve som tilsvarer to måneders pensjonsutbetaling. Pensjonskassen kan på kort tid omgjøre noe av sine investeringer til likvider i og med plasseringer i omløpsmidler som er realiserbare på kort sikt.

Ansvarlig kapital og solvenskapital er utarbeidet etter krav fra Finanstilsynet.

Forenklet solvenskapitalkrav	MNOK 31.12.2020	MNOK 31.12.2019
Renterisiko passiva	-21	0
Renterisiko aktiva	55	122
Aksjerisiko	724	628
Eiendomsrisiko	119	111
Valutarisiko	29	23
Kredittrisiko	170	156
Korrelasjonsgevinst -markedsrisiko	-118	-187
Forsikringsrisiko	106	221
Motpartrisiko	10	25
Operasjonell risiko	21	18
Diversifiseringseffekt	-82	-158
Justering for den tapsabsorberende evnen til utsatt skatt	-152	-144
Samlet solvenskapitalkrav pr.	861	815

Følgende parametre er benyttet i stresstesten:

- > **Aksjer:** 39 % norske og globale aksjer (børsnoterte aksjer i land som er med i EØS og land innenfor OECD-området), andre 49 %. Satser varier med +/- 10 %
- > **Rente:** Differensiert stress opp/ned for ulike deler av rentekurven. Passivasiden stresses også.
- > **Eiendom:** 25%
- > **Valutarisiko:** 25%
- > **Alternative investeringer:** 49 %. Satser varierer med +/-10 %.
- > **Spread og motpartsrisiko:** Avhenger av rente og durasjon. For spreadrisiko AA benyttes 1,1 %.
- > **Forsikringsrisiko:** Økt reservekrav ved 10 % redusert dødelighet og 15 % økt uførhet. (25 % økt uførhet første året).
- > **Diversifisering:** Diversifisering av risikofaktorer, det vil si at en antar at tapshendelser ikke inntreffer samtidig.

Bufferkapitalsituasjon	MNOK 31.12.2020	MNOK 31.12.2019
Innskutt EK	191	181
Risikoutjevningfond	29	33
Annen EK	211	183
Effekt av overgangsregelen	48	
Tilleggsavsetninger	179	191
Kursreguleringsfond	906	652
Justering avsetninger ved overgang til markedsverdier	-66	151
Merverdi på hold til forfall porteføljen	1	0
Risikoreducerende effekt i beste estimat for død og uførhet	23	22
Ansvarlig kapital	1522	1413
Samlet solvenskapitalkrav		
Dekning i MNOK	861	815
Solvenskapitaldekning i %	662	598
	177 %	173 %

Solvensmargin	31.12.2020	31.12.2019
Selskapskapital	191	181
Annen opptjent egenkapital	211	183
Selskapsporteføljens andel kursreserve	-73	-52
Netto ansvarlig kapital	329	312
50 % av risikoutjevningfond	15	16
50 % av tilleggsavsetning	90	96
	104	112
Sum solvensmargin kapital	433	424
Minstekrav til solvensmargin	149	145
Dekningsgrad på solvensmargin kapitalen	291 %	293 %

Note 12 Lønnskostnad, ytelser og lån til ledende ansatte mv.

Lønnskostnader består av følgende poster:

	2020	2019
Lønninger	4 655 637	4 671 311
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	1 171 658	1 157 741
Refundert sykepenger mv.	-12 192	-134 161
Div honorarer	40 013	33 368
Pensjonskostnader	560 293	704 853
Endring pensjonsforpliktelse	362 452	-2 302 417
Honorar styremedlemmer	999 319	688 312
Andre kostnader vedr. ansatte	116 819	126 085
Sum	7 893 999	4 945 092
Gjennomsnittlig antall ansatte	6	6

Ytelser til ledende ansatte	2020	2019
Daglig leder konstituert 1.1-30.4.19		557 339
Daglig leder 1.1.-31.12	1 288 384	746 900
I tillegg har daglig leder pensjonsordning basert på foretakets ordinære ordning.		
Styret totalt:	999 319	688 312
<i>Herav:</i>		
Tor Ragnar Sollid Styrets leder	237 066	138 412
Jan Terje Olsen Nestleder	115 308	88 976
Heid Vibeke Hein Bæra Styremedlem	126 719	88 976
Lene Marie Aas Thorstensen (fra 1.7.20) Styremedlem	45 608	
Elisabeth Timland (fra 1.7.20) Styremedlem	45 608	
Erik Kvam (fra 1.7.20) Styremedlem	53 209	2 906
Bente Østby (frem til 30.6.20) Styremedlem	45 159	88 976
Kai Tore Kvålo (frem til 30.6.20) Styremedlem	86 132	98 872
Kristin Ingeberg (frem til 30.6.20) Styremedlem	45 159	88 976
Emilie Clarice Schäffer Varamedlem	1 520	1 453
Anders Aasen Varamedlem	4 560	4 404
Per Bjørn Sandøy Varamedlem	7 600	4 359
Jorunn Schmitz Varamedlem	3 040	
Laila K Brattelid Varamedlem	1 520	
Robert Ludvigsen Varamedlem	3 040	
Ingjerd Beate Martinsen Varamedlem		1 453
Ida Kaspara N Oterholt Varamedlem		1 453
Einfrid Halvorsen Observatør	40 343	39 548
Dag Sagafos Observatør	137 728	39 548

Det er ikke ytt lån til ledende ansatte pr. 31.12.2020.

Revisjonshonorar er kostnadsført som følger: Pliktmessig revisjonshonorar kr. 243 750, samt annen revisjonsrelatert bistand kr. 76 250. Tallene inkluderer merverdiavgift.

Spesifikasjon administrasjon og forvaltningskostnader:	2020	2019
Handelsomkostninger og porteføljeforvaltning	1 989 213	1 727 898
Personalkostnader inkl styrehonorar	7 893 999	4 601 923
Kostnader lokale	676 079	663 373
Lisenser og programvare	1 379 460	1 047 951
Andre kontorkostnader	311 164	277 713
Honorarer	4 429 524	6 016 897
Tilsynsavgift og kontingenter	318 659	255 277
Andre kostnader	516 490	257 623
	17 514 587	14 848 654
Andel selskapsportefølje	1 353 679	1 313 462
Andel kollektivportefølje	16 160 908	13 535 192
	17 514 587	14 848 654

Note 13 Andre aktiverte driftsmidler

	Lisens og programvare	Arkiv	Inventar mv.	Inv. i lokaler
Anskaffelseskost 1.1.2020	88 625	229 177	337 821	120 155
Tilgang i året				
Anskaffelseskost 31.12.2020	88 625	229 177	337 821	120 155
Akkumulert avskrivning 31.12.2020		229 177	132 562	120 154
Balanseført verdi 31.12.2020	88 625		205 259	
Årets avskrivninger			15 204	

Note 14 Investeringseiendommer

Pensjonskassen eier 50 % av Schweigaardsgate 11 i Skien kommune gjennom et sameie med AS Kontorbygg. Følgende tall er regnskapsført vedrørende investeringen:

	2020	2019
Anskaffelseskost 01.01.	26 081 559	25 219 990
Netto endringer i virkelig verdi 01.01.	1 950 441	1 060 101
Tilgang og avgang i året		861 569
Netto endringer i virkelig verdi i år	438 000	890 431
Utgående balanse 31.12.	28 470 000	28 032 091
Andel selskapsportefølje	2 288 681	2 226 525
Andel kollektivportefølje	26 181 319	25 805 475
Sum	28 470 000	28 032 000

Investeringseiendommen består av eiendom (tomt og bygninger) som benyttes for å opptjene leieinntekter og for verdistigning på kapital. Investeringseiendommen regnskapsføres til virkelig verdi.

Investeringseiendommen er vurdert til virkelig verdi basert på en årlig verdsettelse av markedsverdi foretatt av Q4 Næringsmegling AS. Eiendomsmegler som har verdsatt har lang erfaring i å verdsette denne typen investeringseiendommer og har utstrakt erfaring med området der eiendommen er lokalisert.

Det foreligger ingen restriksjoner på når investeringseiendommen kan realiseres, eller hvordan inntekter og kontantstrømmen til avhending kan benyttes.

Det foreligger ingen vesentlige kontraktsforpliktelser til å kjøpe, konstruere eller utvikle investeringseiendommer.

	2020	2019
Årets leieinntekter ved utleie av eiendom	2 425 898	2 278 450
Direkte kostnader knyttet til investeringseiendom	3 356 294	834 319
Netto resultat	-930 396	1 444 131
Andel selskapsportefølje	-71 909	125 236
Andel kollektivportefølje	-858 487	1 318 895
Sum	-930 396	1 444 131

Fastsettelse av byggets verdi baserer seg på antatt markedsverdi. Det er foretatt verdivurdering av Q4 Næringsmegling AS v/Ola Larsen i januar 2021, og i verdifastsettelsen er det hensyntatt leieinntekter og leiekontraktenes lengde. Antatt markedsverdi på eiendommen er vurdert til å være NOK 65 mill.kr.

Note 15 Transaksjoner med nærstående

Alle transaksjoner med nærstående parter er gjort opp til markedsmessige vilkår. Alt mellomværende med nærstående gjøres opp fortløpende.

Resultatposter	2020	2019
Skien kommune, kjøp av administrative tjenester	644 148	539 302
Kontorbygg AS, kjøp administrative tjenester	167 500	167 500
Kontorbygg AS, leie av kontorlokaler	676 079	663 373
Kontorbygg AS, renteinntekter	82 843	85 258
Balanseposter	2020	2019
Netto andre fordringer/gjeld på Kontorbygg AS	-230 396	-917 438
Lån til Kontorbygg AS		2 906 206

Note 16 Urealiserte gevinster/tap og kursreguleringsfond

Finansielle omløpsmidler	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Kursreserve ub pr. 31.12.2020	Kursreserve ib pr. 1.1.2020
Aksjer og eiendomsfond - tilgjengelig for salg	387 235 655	442 698 163	55 462 508	53 279 710
Aksjer, aksjefond og grunnfondsbevis	1 199 310 550	1 911 893 896	712 583 346	520 923 722
Obligasjoner/sertifikater	2 245 381 863	2 452 840 621	207 458 758	130 603 760
Derivater		3 513 342	3 513 342	-1 043 970
	3 831 928 068	4 810 946 022	979 017 954	703 763 222
Kursreguleringsfond			905 900 669	651 939 814
Selskapsporteføljens andel av kursreserve			73 117 285	51 823 408

Note 17 Forsikringsmessig dekning

Grunnlagsrente er 3 % for opptjening før 31.12.2011 og 2,0 % for ny opptjening etter 1. januar 2012. Grunnlagsrente for ny opptjening etter 1.1.2015 er redusert fra 2,5 % til 2,0 %. Gjennomsnittlig grunnlagsrente pr. 31.12.2020 er 2,3 %

Beskrivelse	Antall 2019	Antall 2020	Reserve 31.12.2019	Reserve 31.12.2020
Aktive	4 159	4 219	1 280 970 892	1 101 042 591
Fratrådt med rettighet	1 683	1 758	275 767 204	214 093 923
Fratrådt uten rettighet	6 611	6 868	29 484 376	52 733 817
Sum aktive og oppsatte	12 453	12 845	1 586 222 472	1 367 870 331
Alderspensjonister	1 629	1 763	900 600 612	1 008 271 974
AFP og tidligpensjonister	160	188	137 014 882	123 532 041
Ektefellepensjonister	228	234	98 707 498	109 402 105
Barnepensjonister	21	21	1 068 252	1 207 092
Uførepensjonister	833	838	553 082 990	528 067 178
Sum pensjonister	2 871	3 044	1 690 474 234	1 770 480 390
Totalt	15 324	15 889	3 276 696 706	3 138 350 721
Administrasjonsreserve			72 778 304	69 705 519
IBNR-avsetning			51 000 000	55 000 000
Sum premiereserve			3 400 475 010	3 263 056 240
Samlet pensjonsgrunnlag for aktive medlemmer			1 440 078 508	1 463 100 406
Gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag for aktive medlemmer			346 000	347 000
Gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag for 100% aktive medlemmer			488 000	486 000

Pensjonskassen har en katastrofeassuranskontrakt med O2 Broking ApS. Egenandelen er kr. 2 000 000. Grensen for reassurandørens erstatningsansvar er kr. 20 000 000 pr. hendelse.

Det forsikringstekniske beregningsgrunnlagets forutsetninger om dødelighet/levetid følger tariffen K2021, fastsatt av Finanstilsynet og uføretariff KFSU2015, en erfaringstariff beregnet av KLP.

Pensjonskassens beregningsgrunnlag er i samsvar med forsikringslovgivningens generelle krav og vurderes som tilstrekkelig ut fra risikoerfaringene i kommunal sektor totalt sett.

Note 18 Opplysninger om virkning av endring i forutsetninger

Virkningen av endringer i forutsetninger for forsikringsteknisk beregningsgrunnlag som er brukt ved måling av forsikringsforpliktelser som har vesentlig innvirkning på finansregnskapet er:

Ved en permanent 20 prosent økning av uførehyppighet vil effekten på premiereserven være en økning på 0,42 %, som utgjør 13,8 millioner kroner.

Ved en permanent 10 prosent reduksjon i dødelighet vil effekten på premiereserven være en økning på 2,15 %, som utgjør 70 millioner kroner.

Note 19 Egenkapital

	Innskutt kapital	Risiko- utjevningfond	Annen opptjent kapital	SUM
Sum egenkapital pr. 01.01.2019	171 000 000	31 708 377	139 593 893	342 302 270
Innskutt egenkapital	10 000 000			10 000 000
Disponert til/fra risikoutjevningfond		1 078 085		1 078 085
Resultat disponert til annen opptjent egenkapital			43 470 146	43 470 146
Sum egenkapital pr. 31.12.2019	181 000 000	32 786 462	183 064 039	396 850 502
Sum egenkapital pr. 01.01.2020	181 000 000	32 786 462	183 064 039	396 850 502
Innskutt egenkapital	10 000 000			10 000 000
Disponert til/fra risikoutjevningfond		-3 460 020		-3 460 020
Resultat disponert til annen opptjent egenkapital			27 728 593	27 728 593
Sum egenkapital pr. 31.12.2020	191 000 000	29 326 442	210 792 633	431 119 075

Note 20 Premiefondet

	2020	2019	2018	2017
Premiefond pr. 1.1.	54 992 980	65 612 519	56 393 737	31 054 049
Tilført rente	996 526	1 853 425	1 879 765	569 414
Premiefond brukt til betaling av premie	-31 000 000	-44 400 000	-38 400 000	-15 500 000
Avregning for mye innkrevet reg premie	40 000		15 015 200	8 267 600
Avregning for mye innkrevet ikke forsikringsbare ytelser	8 035	4 348 523	9 723 817	5 118 844
Frigjøring i forbindelse med pensjonsreform 1.1.2020	294 394 329			
Avkastningsresultatet tilført premiefondet		23 765 094	11 000 000	20 613 255
Risikoresultat tilført premiefondet		3 813 419	10 000 000	6 270 575
Sum premiefond	319 431 871	54 992 980	65 612 519	56 393 737
Årets premie	219 189 086	282 110 627	238 462 029	213 016 268
Premiefondet i % av årlig premie	145,73 %	19,49 %	27,51 %	26,47 %

Stortinget har vedtatt endringer i regelverket for offentlig tjenstepensjon. Ny pensjonsordning gjelder fra 1. januar 2020. Den innebærer overgang fra bruttoordning til påslagsordning for alle aktive medlemmer født etter 1962. Samtidig påvirker nye samordningsregler alle medlemmer født etter 1953 ved at samordningsfradraget endres. Slike endringer anses som ikke forsikringsbare og medfører i dette tilfellet betydelig redusert krav til premiereserve.

Ikke alle sider ved ny offentlig tjenstepensjonsordning er ferdig forhandlet som bl.a forholdet til særaldersgrenser og AFP. Det er besluttet å frigjøre bruttobeløpet som er beregnet til 294,4 Mill. kr. Det er viktig å være klar over at resultatet av fremtidige forhandlinger på områdene nevnt her høyst sannsynlig medfører krav om økning av premiereserven for å dekke inn avtalte ytelser. Frigivelsen skal tilbakeføres premiefondet via post 6.4 i regnskapet.

Note 21 Realiserte gevinster og tap

Postene utgjør realiserte kursgevinster og tap vedrørende salg av aksjer, obligasjoner og derivater.

Note 22 Kapitalavkastning

	2020	2019	2018	2017	2016
Bokført kapitalavkastning kollektivporteføljen	1,76 %	3,29 %	3,76 %	2,98%	3,64 %
Verdijustert kapitalavkastning kollektivporteføljen	7,23 %	10,90 %	-0,86 %	8,62%	5,64 %
Avkastning selskapsporteføljen	6,94 %	11,42 %	-1,23 %	10,39%	4,88 %

Porteføljene er felles forvaltet.

Note 23 Pântelån og andre utlån

	2020	2019	2018	2017
Lån til medlemmer	1 161 130	1 925 585	2 752 684	4 874 364
Andre utlån	461 923	3 378 568	4 031 190	6 627 274
Påløpte renteinntekter	1 763	16 093	18 393	26 702
Totalt	1 624 816	5 320 246	6 802 267	11 528 339
Spesifiserte tapsavsetninger				
Uspesifiserte tapsavsetninger				
Andel selskapsportefølje	130 618	422 576	526 027	1 084 718
Andel kollektivportefølje	1 494 198	4 897 669	6 276 239	13 627 390
Sum utlån	1 624 816	5 320 246	6 802 266	14 712 108

Note 24 Annen kortsiktig gjeld

Andre forpliktelser gjelder for en stor del skyldig skattetrekk, arbeidsgiveravgift og feriepengar.

Note 25 Andre fordringer

Fordringer gjelder i hovedsak premiefordringer, med oppgjør over årsskiftet.

Note 26 Resultatanalyse/resultatfordeling

	2020	2019	2018	2017
Avkastningsresultat	241 130 178	333 694 695	-113 514 265	222 517 514
Til/fra kursreguleringsfond	253 960 855	303 088 341	-156 961 266	200 542 275
Bokført avkastningsresultat	-12 830 677	30 606 354	43 447 001	21 975 239
Risikoresultat	-4 007 554	3 813 419	17 514 685	12 570 575
Administrasjonsresultat	497 718	2 247 903	832 338	2 137 217
Resultat til fordeling	-16 340 513	36 667 676	61 794 024	36 683 031
Til/fra tilleggsavsetninger	-12 378 211	5 000 000	30 690 393	-
Til/fra risikoutjevningfond	-3 460 020	1 078 085	8 391 402	7 661 984
Til premiefond		28 341 688	21 879 890	26 883 830
Til/fra egenkapital	-502 282	2 247 903	832 338	2 317 217
Sum disponert	-16 340 513	36 667 676	61 794 023	36 863 031

Spesifikasjon av administrasjonsresultat	2020	2019	2018	2017
Samlet premie til administrasjon	16 658 626	16 080 375	14 485 836	13 567 271
Faktiske omkostninger	16 160 908	13 832 472	13 653 498	11 430 054
Administrasjonsresultat	497 718	2 247 903	832 338	2 137 217

Totalresultat overført egenkapital	2020	2019	2018	2017
Administrasjonsresultat	497 718	2 247 903	832 338	2 137 217
Rentegarantipremie	3 349 700	3 119 200	2 952 300	2 799 220
Resultat ikke teknisk regnskap	25 109 037	38 121 029	-5 056 916	27 556 001
Skattekostnad	-227 861	-17 839	-142 860	-93 108
Til/fra risikoutjevningfond	-3 460 020	1 078 085	8 391 402	7 661 984
Andel avkastningsresultat	-1 000 000			
Totalresultat post 20	24 268 574	44 548 378	6 976 264	40 061 314

Note 27 Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt

	2020	2019
Resultat før skattekostnader	24 496 434	44 566 070
+/- Permanente forskjeller	-18 791 400	-31 741 690
+/- Endring i midlertidige forskjeller	336 836	-2 345 838
Bruk fremførbart underskudd	-6 041 870	-10 478 542
= Grunnlag for årets skattekostnad	0	0

Grunnlag for utsatt skatt / skattefordel	2020	2019
Forskjeller knyttet til anleggsmidler	41 979	16 363
Pensjon over/under finansiering egen ordning	-146 753	215 699
Fremførbart underskudd	-26 228 406	-32 270 276
= Grunnlag for årets utsatte skatt	-26 333 180	-32 038 214

Beregnet utsatt skatt / skattefordel (-)	-6 853 295	-8 009 554
---	-------------------	-------------------

Det foreligger usikkerhet om pensjonskassen kommer i skatteposisjon i overskuelig fremtid. På bakgrunn av dette er utsatt skattefordel ikke oppført som eiendel i balansen.

Ligningsmessig formue:	2020	2019
Ligningsverdi av eiendeler *)	5 035 246 405	4 619 814 590
- skattemessig gjeld	-4 902 243 232	-4 516 008 449
Ligningsmessig netto formue	133 003 173	103 806 141
Formuesskatt	399 010	311 418

*) Formue er foreløpige tall. Endelig formue vil foreligge før selskapets skattemelding blir levert.

Note 28 Pensjonsforpliktelse egne ansatte

Pensjonsansvaret dekkes av pensjonskassen. Ordningen er en ytelsesbasert pensjonsordning som tilfredstiller kravene til obligatorisk tjenestepensjon (otp). Selskapet har AFP-ordning. Ytelser til ansatte er beregnet etter etter IAS 19.

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER	31.12.2020	31.12.2019
Diskonteringsrente	1,70 %	2,30 %
Lønnsvekst	2,25 %	2,25 %
G-regulering	2,00 %	2,00 %
Pensjonsregulering	1,24 %	1,24 %
Forventet avkastning	1,70 %	2,30 %
Sats for arbeidsgiveravgift (aga)	14,10 %	14,10 %

PENSJONSKOSTNADER INKL. AGA	2020	2019
Nåverdi av årets opptjening	686 865	561 147
Administrasjonskostnad	45 117	43 822
Netto pensjonskostnad inkl. adm.kost	731 982	604 969
Aga netto pensjonskostnad inkl. adm.kost	98 851	85 301
Resultatført planendring	0	-858 172
Resultatført pensjonskostnad inkl. aga og adm.	830 833	-167 902

PENSJONSFORPLIKTELSE	31.12.2020	31.12.2019
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	13 643 027	11 136 294
Pensjonsmidler	13 514 409	11 325 338
Netto forpliktelse før aga	128 618	-189 044
Arbeidsgiveravgift	18 135	-26 655
Balanseført netto forpliktelse inkl. aga	146 753	-215 699

MEDLEMSSTATUS	01.01.2021	01.01.2020
Antall aktive	6	6
Antall oppsatte	3	3
Antall pensjoner	2	2
Gj.snittlig pensjonsgrunnlag, aktive	778 343	827 067
Gj.snittlig alder, aktive	50,37	55,52
Gj.snittlig tjenestetid, aktive	12,10	13,59
Forventet gjenstående tj.tid, aktive	9,93	8,27

KLP Forsikringservice AS

Skien kommunale pensjonskasse
Att: Jarle Peder Helgason
jarlepeder.helgason@skienpensjon.no

Oslo 22. mars 2021

Aktuarerklæring

Skien kommunale pensjonskasse - 2020

Under henvisning til det fremlagte regnskapet for 2020 bekreftes det at de forsikringstekniske avsetninger er foretatt i samsvar med gjeldende beregningsgrunnlag som spesifisert i forsikringsvirksomhetsloven § 3-9 Premiereserve knyttet til kontraktfastsatte forpliktelser.

For dødelighet og sivilstandselementer er benyttet det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget K2021_KLP. Denne tariffen tar utgangspunkt i K2013 fastsatt av Finanstilsynet, men med en sterkere levealdersforbedring for menn.

For uførhet er det benyttet et eget grunnlag, KFSU2015, basert på uføreerfaringene i årene 2011-2013 i pensjonskasser med KLP Forsikringservice som aktuar.

Pristariffene er meldt Finanstilsynet som angitt i forsikringsvirksomhetsloven § 3-7 Meldeplikt og tilsyn med pristariffer.

Med vennlig hilsen
For KLP Forsikringservice AS

Linda E. Johansen
Ansvarshavende aktuar KLP FS

KLP Forsikringservice AS
Et selskap i KLP-konsernet AS
Org.nr: 967 696 676
Foretaksregisteret

KLP Forsikringservice AS
Dronning Eufemias gate 10
Pb. 400 Sentrum,
0103 Oslo

Kontaktinformasjon
arnfinn.osmundsvaag@klp.no
linda.elisabeth.johansen@klp.no
erik.falk@klp.no

Sensitivitet: Begrenset

Uavhengig revisors beretning

Til styret i Skien Kommunale Pensjonskasse

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet til Skien Kommunale Pensjonskasse.

<p>Årsregnskapet består av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Balanse per 31. desember 2020 • Resultatregnskap for 2020 • Kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2020 • Noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.	<p>Etter vår mening:</p> <p>Er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av pensjonskassens finansielle stilling per 31. desember 2020, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.</p>
---	--

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av pensjonskassen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon identifisert ovenfor med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi, på bakgrunn av arbeidet vi har utført, konkluderer med at disse andre opplysningene inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å uttale oss om dette. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til pensjonskassens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av pensjonskassens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Skien 24. mars 2020
BDO AS

Espen Åsulfsen
statsautorisert revisor

Espen Åsulfsen

Partner

Serienummer: 9578-5995-4-86713

IP: 188.95.xxx.xxx

2021-03-25 10:22:12Z

Nærhet og tilgjengelighet